

TALK OF THE CITY

Από τον ο Γιώργο Χατζηβασίλη

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Οι «ταυρομάχοι»

Κάθε πολιτικός έχει ευκαιρίες, τις οποίες είτε αρπάζει και αξιοποιεί είτε τις εξετάζει προσεκτικά μέχρι να ξαναεμφανισθούν. Ο Αλέξης Τσίπρας εμφανίστηκε στην πολιτική σκηνή της Ε.Ε. σαν ένας μεγάλος πονοκέφαλος για την ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία. Ήταν όμως ταυτόχρονα και ένας λαμπερός ροκ σταρ για την ευρωπαϊκή Αριστερά. Οι εμφανίσεις του στις ευρωεκλογές του 2014 προκαλούσαν ενθουσιασμό στη Ρώμη και στο Παρίσι. Οχι στο ευρύ κοινό, προφανώς, αλλά στις συγκεντρώσεις της αντισημικής Αριστεράς. Η πραγματικότητα ρούφηξε τον κ. Τσίπρα, ο οποίος βρέθηκε απροετοίμαστος απέναντι στο «κτήνος» με το οποίο ήλθαν πρόσωπο με πρόσωπο και οι προκάτοχοί του Έλληνες πρωθυπουργοί της κρίσης. Το καλοκαίρι του 2015 συμβιβάσθηκε έπειτα από μία πρωτοφανή περιπέτεια. Κέρδισε όμως και τις δεύτερες εκλογές. Ίσως αυτή ήταν και

η νίκη που του έδωσε την περίσσια αυτοπεποίθηση, τη βεβαιότητα ότι «αφού κατάφερα να κερδίσω και να ελέγξω το παιχνίδι έπειτα από όλα αυτά, δεν θα χάσω ποτέ».

Οι συντηρητικοί ηγέτες της Ευρώπης χάρηκαν γιατί τον δάμασαν. Πίστευαν ότι αυτό θα είχε, και όντως είχε, μία εκπαιδευτική λειτουργία για επίδοξους Τσίπρες στην Ισπανία ή την Ιταλία. Οι Σοσιαλιστές άρχισαν να πιστεύουν ότι μπορούσαν να τον προσεταιρισθούν, να τον εντάξουν στην ομάδα τους και να πάρουν λίγο από την αντισυνημική του φρεσκάδα. Του έδωσαν, λοιπόν, τα κλειδιά της αντιπροσωπείας της ευρωπαϊκής Σοσιαλδημοκρατίας για την Ελλάδα. Εκείνοι, με πρώτο τον Γάλλο πρόεδρο Ολάντ, τον στήριζαν ανεπιφύλακτα. Εκείνος έδωσε την υπόσχεση ότι θα μετακινηθεί προς το Κέντρο και θα μεταλλαχθεί σε ένα κεντρώο σοσιαλιστικό κόμμα. Η πολιτική μεταμόρφωση θα βοηθούσε να καταστεί

ο ίδιος πιο ελκυστικός για τις αγορές, τους ξένους επενδυτές και κάθε άλλον που θα μπορούσε να συμβάλει στην επιστροφή στην ανάπτυξη. Ο ίδιος ο κ. Τσίπρας έπαιξε καλά αυτό το παιχνίδι προς τα έξω. Περιέφερε 2 - 3 «κομμένα» κεφάλια της παλαιάς διαπλοκής ως τρόπαιο και πειστήριο προς τους Ευρωπαίους, που υποστήριζαν ότι «τίποτα δεν αλλάζει εκεί κάτω». Μιλούσε τη γλώσσα της επιχειρηματικότητας και των αγορών. Τους άρεσε ότι είχαν απέναντί τους το «κακό παιδί» που τώρα μιλούσε για επενδύσεις και αγορές ομολόγων.

Στην Ελλάδα, όμως, ο κ. Τσίπρας δεν μπόρεσε ποτέ να ξεκολλήσει από το παρελθόν και να φύγει προς τα εμπρός. Υπήρξαν στιγμές που πολλοί άνθρωποι από άλλους πολιτικούς χώρους θα δούλευαν γι' αυτόν, αν είχε ένα καθαρό σχέδιο, άλλη ποιότητα πολιτικού πολιτισμού και αποκήρυσσε τον διχασμό ως εργαλείο

πολιτικής. Δεν το έκανε. Αντιθέτως, με το πρώτο σημάδι πολιτικού πανικού προσέτρεχε στη θαλπωρή του προπατορικού 3% και ενός έντονα μη ευρωπαϊκού εθνολαϊκισμού. Οσο για τις αγορές και τους επιχειρηματίες, δεν έχουν καμία υπομονή. Βιάζονται. Θεωρούν γραφικές τις εσωκομματικές ζυμώσεις και διεργασίες. Θέλουν πράξεις, δράσεις χθες, όχι αύριο.

Κάπως έτσι βρέθηκε με το ένα πόδι στην ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία και το άλλο στον μικρόκοσμο μιας πολύ περιθωριακής Αριστεράς. Το ρήγμα κάτω από τα πόδια του μεγαλώνει και εκείνος κοιτάει τα κλειδιά της αντιπροσωπείας..., αλλά δεν ξέρει τι να κάνει. Οπως λέει και ο ποιητής, μόνο ο ταυρομάχος ξέρει τι σκέπεται όταν κοιτάει τον ταύρο στα μάτια. Οσο για το «κτήνος», ετοιμάζεται να υποδεχθεί στην αρένα τον επόμενο «ταυρομάχο».

ΑΥΓΗ

Για τους πολλούς

Η πολιτική είναι ο κατ' εξοχήν χώρος όπου ευδοκούν τα πολιτικά διλήμματα. Η επικρατούσα λογική είναι όλα να μπαίνουν μέσα στο επικοινωνιακό παιχνίδι του «άσπρου - μαύρου», του «ναι - όχι». Με την τακτική αυτή, οι πολιτικοί δεν χρειάζεται να εξηγήσουν πολλά πράγματα και θεωρούν ότι περνούν πιο εύκολα τις θέσεις τους στους πολίτες. Δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι η σύγχρονη ελληνική Ιστορία είναι δομημένη πάνω σε αυτές τις λογικές.

Στον αντίποδα ήταν πάντα η Αριστερά. Η αναζήτηση και ο εξαντλητικός διάλογος ήταν και είναι από τα κυρίαρχα στοιχεία της πολιτικής φιλοσοφίας της και δεν θα ήταν αναληθές να πούμε πως αυτό πολλές φορές γινόταν σε υπερβολικό βαθμό.

Δυόμισι χρόνια μετά την ανάδειξη της αριστερής κυβέρνησης ένα νέο στοιχείο έρχεται να εμπλουτίσει τους προβληματισμούς και την αναζήτηση της νέας θέσης που κατέχει στην πολιτική ζωή του τόπου.

Πόσο μάλλον όταν η κυβέρνηση αυτή έχει να συγκρουστεί από τη μια με όλο το συστημικό καθεστώς της μεταπολίτευσης, που έχει

ριζώσει βαθιά στο εσωτερικό της χώρας, και από την άλλη με το πανίσχυρο νεοφιλελεύθερο λόμπι μέσα στην Ε.Ε.

Ο επαναπροσδιορισμός όχι μόνο στη θεωρία, αλλά κυρίως στην πράξη, μέσα σε τέτοιες συνθήκες είναι αντικειμενικά δύσκολος. Οι αποφάσεις που καλείται να πάρει αναδεικνύουν και φωτίζουν συνεχώς νέες πτυχές πολιτικού προβληματισμού, αφού στην ουσία χαρτογραφείς έναν καινούργιο κόσμο.

Οι δυσκολίες είναι μόνο το μισό κομμάτι του έργου που έχει να γίνει. Το άλλο μισό είναι είναι η ευκαιρία να ανοίξεις καινούργιους δρόμους και πολιτικές για την κοινωνία, για τους πολλούς. Να σταματήσεις τον κύκλο ευνοιοκρατίας για τους λίγους. Και αυτό είναι από μόνο του τεράστια παρακαταθήκη.

Ετσι, λοιπόν, και αυτό το Eurogroup είναι ένα άλλο ορόσημο σε αυτή την πορεία, όπου ο στόχος παραμένει ο ίδιος και είναι ξεκάθαρος. Η απαλλαγή από την επιτροπεία και η αντιστροφή της κρίσης. Να γυρίσει σελίδα η χώρα.

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΠΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑ

Η Μεγάλη Βρετανία προσδιορίστηκε στους αιώνες των αιώνων από την αρχή του free trade, δηλαδή απ' αυτή του ελεύθερου εμπορίου.

Χάρης στο ελεύθερο εμπόριο αναπτύχθηκε οικονομικά, και από τα αποτελέσματά του η Γηραιά Αλβιών ανεδείχθη σε επικυρίαρχη των θαλασσών αυτοκρατορία και μετέπειτα, στις μέρες μας, σε υπερδύναμη και μια από τους πλουσιότερες χώρες του πλανήτη. Στη βάση ακριβώς της αρχής του ελεύθερου εμπορίου διαμορφώθηκε στον χρόνο η βρετανική οικονομική, πολιτισμική και πολιτική ταυτότητα. Δεν είναι τυχαίο ότι οι ίδιοι οι Βρετανοί την αναδεικνύουν ως βασική διαφορά έναντι των Γάλλων προκειμένου να εξηγήσουν την υπεροχή τους. Η τρέχουσα πολιτική ηγεσία της Μεγάλης Βρετανίας, υπερασπιζόμενη το Brexit, αρνήθηκε επί της ουσίας τον χαρακτήρα της χώρας και του έθνους.

Και αυτό γιατί αποχωριζόμενη την Ευρώπη αναιρεί τη συγκεκριμένη αρχή με τον μεγαλύτερο και σημαντικότερο εταίρο της και επιστρέφει σε δασμολογικά καθεστώτα άλλων εποχών και άλλων συνθηκών. Η διάθεση προστατευτισμού που επέδειξε τελευταίως το κυρίαρχο μέχρι πρότινος συντηρητικό κόμμα της Βρετανίας ισοδυναμούσε με άρνηση της ταυτότητας του βρετανικού έθνους.

Και ήταν αυτό αποτέλεσμα πολιτικής χρεοκοπίας και αδυναμίας συγκρότησης ολοκληρωμένης πρότασης απέναντι στο λαϊκιστικό αίτημα για τον έλεγχο της εισόδου των ξένων στη χώρα. Μυωπική η προσέγγισή τους, ξένη προς τα διαχρονικά βρετανικά ήθη και διαβρωτική του ευρωπαϊκού κεκτημένου που στηρίζεται στο τρίπτυχο της ελεύθερης διακίνησης αγαθών, κεφαλαίων και προσώπων. Αυτός είναι και ο λόγος που σύσσωμος ο πνευματικός κόσμος της Μεγάλης Βρετανίας στάθηκε όλο το προηγούμενο διάστημα απέναντι στη λαϊκιστική επιλογή της ηγεσίας των Τόρις.

Το αποτέλεσμα των εθνικών εκλογών της περασμένης Πέμπτης και το εθνικό αδιέξοδο που διαμόρφωσε ήλθαν ακριβώς να καταδείξουν το λάθος και το πάθημα όσων συγκυριακά πολιτεύονται, αγνοώντας ή ακόμη χειρότερα περιφρονώντας βασικές αρχές και αξίες του ελεύθερου κόσμου, τις οποίες οι Βρετανοί πρώτοι υποστήριξαν και δυναμικά υπερασπίστηκαν στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Απεδείχθη δε ότι το ευρωπαϊκό κεκτημένο, αυτή η διακρηγμένη αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θέλει αγαθά, κεφάλαια και πρόσωπα να κυκλοφορούν ανεμπόδιστα στη Γηραιά Ηπειρο, έχει επιδράσει καθοριστικά πια στις συνειδήσεις των ευρωπαίων πολιτών, ιδιαιτέρως των νέων, που ταξιδεύουν συχνότερα και έχουν παράσταση του σύγχρονου αλληλοσυνδεδεμένου και αλληλοεξαρτώμενου κόσμου. Υποθέτουμε ότι το βρετανικό πάθημα θα γίνει μάθημα και για τους εδώ θιασώτες του προστατευτισμού και του απομονωτισμού.